

جهان به دلیل افزایش مصرف مناطق خاورمیانه، آسیا پاسیفیک (به ویژه چین) و آفریقا بود.

در پایان سال ۲۰۱۷، ذخایر اثبات شده نفت خام جهان معادل ۱۶۹۶/۶ میلیارد بشکه بود که نسبت به سال ۲۰۱۶ تغییر چندانی نداشت. در این سال ذخایر اثبات شده نفت خام کشورهای عضو اوپک حدود ۱۲۱۸/۸ میلیارد بشکه بود که ۷۱/۸ درصد از ذخایر جهان را تشکیل می‌داد.

در سال ۲۰۱۷، عرضه جهانی نفت خام با ۰/۶ درصد افزایش به ۹۶/۴ میلیون بشکه در روز و تقاضای جهانی نفت خام با ۲/۰ درصد افزایش به ۹۷/۳ میلیون بشکه در روز رسید^(۱).

در سال ۲۰۱۷، ذخایر اثبات شده گاز طبیعی جهان ۱۹۳/۵ هزار میلیارد متر مکعب بود که نسبت به سال ۲۰۱۶ حدود ۰/۲ درصد افزایش داشت. در این سال تولید گاز طبیعی جهان با ۳/۷ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۶ به ۳۶۸۰/۴ میلیارد متر مکعب و مصرف گاز طبیعی در جهان با ۲/۷ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۶ به ۳۶۷۰/۴ میلیارد متر مکعب رسید.

در سال ۱۳۹۶، میانگین تولید نفت خام کشور در چارچوب رعایت سهمیه تولید تعیین شده از سوی اوپک با ۲/۳ درصد رشد در مقایسه با سال ۱۳۹۵ به ۳/۸ میلیون بشکه در روز رسید. در این سال متوسط صادرات نفت خام ایران با ۰/۷

نوسانات قیمت انواع نفت خام در بازارهای جهانی که از ابتدای سال ۲۰۱۶ آغاز شده بود تا ژانویه سال ۲۰۱۷ ادامه یافت. پس از آن متوسط ماهانه قیمت هر بشکه انواع نفت خام روند کاهشی را تجربه نمود و در ماه ژوئن به حداقل مقدار خود در سال ۲۰۱۷ رسید. در مقابل، در نیمه دوم سال ۲۰۱۷ روند قیمت افزایشی شد؛ به نحوی که در دسامبر ۲۰۱۷، میانگین ماهانه انواع قیمت نفت خام در بازه ۵۷/۹ تا ۶۴/۱ دلار در هر بشکه بود که بالاترین قیمت از ژوئن سال ۲۰۱۵ تا پایان سال ۲۰۱۷ بود. عوامل مختلفی نظیر توافق اعضای اوپک و غیر اوپک بر کاهش تولید و پایبندی تولیدکنندگان بر تداوم این توافق، بروز بحران اقتصادی ونزوئلا و کاهش توان تولید نفت خام این کشور موجب کاهش عرضه جهانی نفت خام شد و در مقابل، رشد اقتصادی بیشتر از سطح پیش‌بینی شده در نقاط مختلف جهان به ویژه در آمریکا و اقتصادهای در حال توسعه مانند چین و هند منجر به تقویت تقاضای جهانی نفت خام در سال ۲۰۱۷ گردید. افزایش تقاضای جهانی نفت خام در کنار مدیریت عرضه آن منجر به تقویت قیمت جهانی انواع نفت خام در این سال شد. در سال ۲۰۱۷، دو اجلاس (یک‌صد و هفتاد و دوم و یک‌صد و هفتاد و سوم) به ترتیب در ۲۵ مه و ۳۰ نوامبر ۲۰۱۷ در وین تشکیل شد.

در سال ۲۰۱۷، مصرف انرژی‌های اولیه در جهان به ۱۳/۵ میلیارد تن معادل نفت خام رسید که نسبت به سال ۲۰۱۶ حدود ۱/۹ درصد افزایش داشت. افزایش مصرف انرژی‌های اولیه

۱- براساس آمار ارائه شده از سوی نشریه آماری بریتیش پترولیوم، آمار تولید و مصرف نفت خام جهان در سال ۲۰۱۷ به ترتیب معادل ۹۲/۶ و ۹۸/۲ میلیون بشکه در روز بود که با میزان عرضه و تقاضای جهانی نفت خام ارائه شده از سوی سازمان کشورهای صادرکننده نفت خام (اوپک) برابر نمی‌باشد.

داشت. بیشترین افزایش مصرف انرژی‌های اولیه در سال ۲۰۱۷ در مقایسه با سال ۲۰۱۶ در بین مناطق مختلف جهان مربوط به منطقه خاورمیانه و آسیا پاسیفیک به ترتیب با ۳/۲ و ۲/۸ درصد می‌باشد. همچنین در این دوره، مصرف انرژی‌های اولیه در منطقه آفریقا ۲/۶ درصد، اروپا و آسیای میانه ۱/۴ درصد، آمریکای مرکزی و جنوبی ۰/۵ درصد و آمریکای شمالی ۰/۴ درصد افزایش داشت. از کل مصرف انرژی‌های اولیه در جهان، ۱۲/۶ میلیارد تن معادل نفت خام مربوط به کشورهای غیر اوپک و ۰/۹ میلیارد تن معادل نفت خام مربوط به کشورهای عضو اوپک بود. مصرف انرژی‌های اولیه در کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD) به ۵/۶ میلیارد تن معادل نفت خام رسید که در مقایسه با سال ۲۰۱۶ معادل ۱/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد. در سال مورد بررسی، بیشترین سهم از مصرف انرژی‌های اولیه در جهان مربوط به نفت خام (۳۴/۲ درصد) و کمترین مصرف مربوط به انرژی هسته‌ای (۴/۴ درصد) و سایر انرژی‌های تجدیدپذیر (۳/۶ درصد) بود.

مصرف انرژی‌های اولیه در ایران در سال ۲۰۱۷ بالغ بر ۲۷۵/۴ میلیون تن معادل نفت خام بود که نسبت به سال قبل از آن ۶/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد. انرژی‌های اولیه مورد مصرف در ایران عمدتاً شامل نفت و گاز طبیعی هستند و سایر انرژی‌ها سهم قابل توجهی را در مصرف انرژی‌های اولیه ندارند.

درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به سطح ۲/۱ میلیون بشکه در روز افزایش یافت؛ اما صادرات فرآورده‌های نفتی با افزایش ۷۵/۰ درصدی، به ۲۵۶/۰ هزار بشکه در روز رسید. افزایش صادرات نفت کوره، نفت‌گاز و گاز مایع عامل اصلی افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی در این سال بوده است. با توسعه گازرسانی به مناطق شهری و روستایی کشور در سال ۱۳۹۶، مصرف داخلی گاز طبیعی به ۲۰/۱۹ میلیارد متر مکعب رسید که نسبت به سال ۱۳۹۵ معادل ۴/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در این سال تولید و مصرف برق کشور به ترتیب با ۶/۵ و ۷/۴ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۵ به ۳۰۸/۰ و ۲۵۵/۰ میلیارد کیلو وات ساعت رسید.

۴-۱-۱-۴ جهان

۴-۱-۱-۴-۱-۱-۴ مصرف انرژی‌های اولیه

در سال ۲۰۱۷، مصرف انرژی‌های اولیه^(۱) در جهان به ۱۳/۵ میلیارد تن معادل نفت خام رسید که نسبت به سال ۲۰۱۶ معادل ۱/۹ درصد افزایش داشت^(۲). نرخ افزایش مصرف انرژی‌های اولیه در سال ۲۰۱۷ در مقایسه با متوسط متغیر مزبور طی ۱۰ سال اخیر (۱/۸ درصد) معادل ۰/۱ درصد افزایش داشت. در این سال بیشترین سهم از مصرف انرژی‌های اولیه جهان به ترتیب به چین با ۲۳/۲ درصد و آمریکا با ۱۶/۵ درصد تعلق

جدول ۴-۱-۱-۴ مصرف انرژی‌های اولیه در سال ۲۰۱۷

(میلیون تن معادل نفت خام)

نفت خام	گاز طبیعی	زغال‌سنگ	انرژی هسته‌ای	برق‌آبی	انرژی‌های تجدیدپذیر	جمع کل
۴۱۹۳/۱	۲۶۷۷/۳	۳۷۲۸/۴	۵۹۴/۸	۸۹۲/۵	۴۸۶/۲	۱۲۵۷۲/۳
۲۲۰۶/۸	۱۴۴۲/۵	۸۹۳/۴	۴۴۲/۶	۳۱۴/۸	۳۰۴/۹	۵۶۰۵/۰
۴۲۸/۸	۴۷۸/۷	۳/۱	۱/۶	۲۶/۱	۰/۶	۹۳۸/۹
۸۴/۶	۱۸۴/۴	۰/۹	۱/۶	۳/۷	۰/۱	۲۷۵/۴
۴۴۲/۱۹	۳۱۵۶/۰	۳۷۳۱/۵	۵۹۶/۴	۹۱۸/۶	۴۸۶/۸	۱۳۵۱۱/۲

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۸

۱- شامل نفت خام، گاز طبیعی، زغال‌سنگ، برق‌آبی و انرژی‌های هسته‌ای و انرژی‌های تجدیدپذیر می‌باشد.
۲- درصد تغییر از ارقام کامل محاسبه شده است.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۶

می‌داد. میزان ذخایر اثبات شده نفت خام کشورهای غیر اوپک نیز معادل ۴۷۷/۸ میلیارد بشکه بود که ۲۸/۲ درصد از ذخایر نفت خام جهان را شامل می‌شد. سهم ایران از ذخایر اثبات شده نفت خام جهان حدود ۹/۳ درصد بود. بیشترین ذخایر نفت خام جهان با حدود ۸۰۷/۷ میلیارد بشکه (معادل ۴۷/۶) در منطقه خاورمیانه قرار دارد.

۴-۱-۲- ذخایر اثبات شده نفت خام

در پایان سال ۲۰۱۷، ذخایر اثبات شده نفت خام جهان معادل ۱۶۹۶/۶ میلیارد بشکه بود که نسبت به پایان سال ۲۰۱۶ تغییر چندانی نداشت. در پایان این سال، ذخایر اثبات شده نفت خام کشورهای عضو اوپک حدود ۱۲۱۸/۸ میلیارد بشکه بود که ۷۱/۸ درصد از ذخایر کل جهان را تشکیل

جدول ۴-۲- ذخایر اثبات شده نفت خام

(میلیارد بشکه)

سهم (درصد)	درصد تغییر		پایان سال			
	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	
۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	
۲۸/۲	۲۸/۳	-۰/۴	۰/۳	۴۷۷/۸	۴۷۹/۶	۴۷۸/۳
۱۴/۳	۱۴/۴	-۰/۶	-۰/۲	۲۴۲/۶	۲۴۴/۰	۲۴۴/۵
۷۱/۸	۷۱/۷	۰/۱	۰/۵	۱۲۱۸/۸	۱۲۱۷/۴	۱۲۱۱/۳
۹/۳	۹/۳	۰/۰	-۰/۸	۱۵۷/۲	۱۵۷/۲	۱۵۸/۴
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	*	۰/۴	۱۶۹۶/۶	۱۶۹۷/۱	۱۶۸۹/۶

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۸

۴-۱-۳- عرضه و تقاضای نفت خام

جهانی نفت خام با ۲/۰ درصد افزایش به ۹۷/۳ میلیون بشکه در روز رسید.

در سال ۲۰۱۷، عرضه جهانی نفت خام با ۰/۶ درصد افزایش به ۹۶/۴ میلیون بشکه در روز و تقاضای

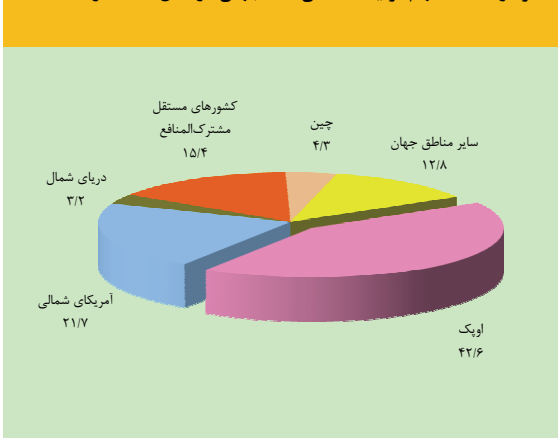
جدول ۴-۳- موازنه عرضه و تقاضای جهانی نفت خام

(میلیون بشکه در روز)

سه ماهه اول سال	متوسط سال	سال ۲۰۱۷			سه ماهه اول سال	متوسط سال
		سه ماهه چهارم	سه ماهه سوم	سه ماهه دوم		
۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۷	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۶	
۹۷/۸	۹۶/۴	۹۷/۳	۹۶/۵	۹۶/۰	۹۶/۱	
۹۷/۸	۹۷/۳	۹۸/۲	۹۷/۸	۹۶/۳	۹۵/۷	
*	-۰/۹	-۰/۹	-۱/۲	-۰/۳	۰/۴	

ماخذ: بولتن ماهانه اوپک، نوامبر ۲۰۱۸

نمودار ۴-۱- سهم تولیدکنندگان نفت جهان در سال ۲۰۱۷ (درصد)

در سال مورد بررسی، میانگین تولید نفت جهان با ۰/۷ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۶ به ۹۲/۶ میلیون بشکه در روز رسید. در این سال تولید نفت کشورهای عضو اوپک با ۰/۴ درصد کاهش به ۳۹/۴ میلیون بشکه در روز رسید که ۴۲/۶ درصد از تولید نفت جهان را شامل می‌شد. منطقه خاورمیانه با تولید ۳۱/۶ میلیون بشکه در روز بیشترین میزان تولید نفت را در سال ۲۰۱۷ داشت.

جدول ۴-۴- تولید نفت جهان (۱)

(میلیون بشکه در روز)

سهام (درصد)	درصد تغییر		سال		
	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷
غیر اوپک	۵۷/۴	۵۷/۴	۵۳/۲	۵۲/۴	۵۳/۲
کشورهای عضو OECD	۲۵/۸	۲۵/۱	۲۳/۶	۲۳/۱	۲۳/۹
اوپک	۴۲/۶	۴۳/۰	۳۸/۴	۳۹/۶	۳۹/۴
ایران (۲)	۵/۴	۵/۰	۳/۹	۴/۶	۵/۰
جهان	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۹۱/۵	۹۲/۰	۹۲/۶

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۸

۱- شامل NGL، پلمه سنگ نفتی (shale oil) و شن‌های آغشته به نفت خام (oil sands) نیز می‌باشد.
 ۲- آمار تولید نفت ایران بیش از واقع برآورد شده است و براساس گزارش وزارت نفت به میزان ۳/۸ میلیون بشکه در روز می‌باشد.

سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD) ۱/۰ درصد نسبت به سال ۲۰۱۶ افزایش یافت. مقایسه آمار تولید و مصرف نفت این گروه نشان می‌دهد که حدود ۵۰/۸ درصد از مصرف آنها در سال ۲۰۱۷ از طریق واردات تامین شده است.

در سال ۲۰۱۷، مصرف نفت جهان به ۹۸/۲ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به سال قبل ۱/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این سال مصرف نفت ایران ۵/۴ درصد نسبت به سال ۲۰۱۶ افزایش داشت. مصرف نفت در کشورهای عضو

جدول ۴-۵- مصرف نفت جهان (۱)

(میلیون بشکه در روز)

سهام (درصد)	درصد تغییر		سال		
	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷
غیر اوپک	۹۰/۳	۹۰/۲	۸۵/۵	۸۷/۱	۸۸/۷
کشورهای عضو OECD	۴۷/۹	۴۸/۲	۴۶/۰	۴۶/۶	۴۷/۰
اوپک (۲)	۹/۷	۹/۸	۹/۴	۹/۴	۹/۵
ایران (۳)	۱/۸	۱/۸	۱/۸	۱/۷	۱/۸
جهان	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۹۴/۸	۹۶/۵	۹۸/۲

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۸

۱- شامل تقاضای داخلی نفت خام، سوخت‌های هوایی و دریایی، سوخت پالایشگاه‌ها و ضایعات نفتی می‌باشد. مصرف سوخت اتانول و بیودیزل را نیز شامل می‌شود.
 ۲- نیجریه، لیبی، انگولا، کابن و گینه استوایی را شامل نمی‌شود.
 ۳- آمار منتشر شده از سوی BP به میزان قابل ملاحظه‌ای بیشتر از ارقام منتشر شده توسط وزارت نفت است که علت آن می‌تواند برآوردی بودن آمار BP باشد.

۴-۱-۴- روند قیمت نفت خام

قیمت نفت خام در سال ۲۰۱۷ موجب شد تا میانگین قیمت انواع نفت خام در سال ۲۰۱۷ در مقایسه با سال ۲۰۱۶ در سطح بالاتری قرار گیرد. توافق اعضای اوپک و غیر اوپک بر کاهش تولید و پایبندی تولیدکنندگان بر تداوم این توافق، بروز بحران اقتصادی ونزوئلا و کاهش توان تولید نفت خام این کشور موجب کاهش عرضه جهانی نفت خام شد. در مقابل، رشد اقتصادی بیشتر از سطح پیش‌بینی شده در نقاط مختلف جهان به ویژه در آمریکا و اقتصادهای در حال توسعه مانند چین و هند موجب شد تا تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۷ افزایش یابد. افزایش تقاضای جهانی نفت خام در کنار مدیریت عرضه آن منجر به تقویت قیمت جهانی انواع نفت خام در این سال گردید. بیشترین افزایش قیمت انواع نفت خام در سال ۲۰۱۷ در مقایسه با سال

بررسی نوسانات قیمت انواع نفت خام نشان می‌دهد که میانگین فصلی قیمت نفت خام در نیمه اول سال ۲۰۱۷ روند نزولی داشته است؛ به گونه‌ای که قیمت انواع نفت خام در سه ماهه دوم سال ۲۰۱۷ در بازه ۴۷/۷ تا ۴۹/۸ دلار به ازای هر بشکه قرار گرفت که در مقایسه با میانگین قیمت انواع نفت خام در سه ماهه اول سال مورد بررسی در سطح پایین‌تری قرار داشت. در مقابل در نیمه دوم سال ۲۰۱۷ و فصل اول سال ۲۰۱۸، روند قیمت نفت افزایشی شد؛ به گونه‌ای که میانگین قیمت انواع نفت خام در سه ماهه اول سال ۲۰۱۸ در بازه ۶۲/۹ تا ۶۶/۷ دلار به ازای هر بشکه قرار گرفت که بالاترین قیمت از نیمه دوم سال ۲۰۱۵ تا پایان سال ۲۰۱۷ بود. برآیند نوسانات

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۶

میانگین قیمت هر بشکه سبید نفتی اوپک در سال ۲۰۱۷ معادل ۵۲/۴ دلار بود که در مقایسه با سال ۲۰۱۶ معادل ۲۸/۶ درصد افزایش داشت. در سه ماهه اول سال ۲۰۱۸، هر بشکه سبید نفتی اوپک به طور متوسط معادل ۶۴/۷ دلار معامله شد.

قبل از آن مربوط به متوسط قیمت هر بشکه نفت خام سبک عربستان سعودی معادل ۳۶/۸ درصد و کمترین افزایش مربوط به قیمت هر بشکه نفت خام وست تگزاس اینترمدیت (WTI) آمریکا معادل ۱۷/۴ درصد بود.

جدول ۴-۶- متوسط قیمت‌های تک‌محموله‌ای (Spot) برخی از انواع نفت خام

(بشکه - دلار)

مشخصات	متوسط سال ۲۰۱۶	سال ۲۰۱۷				متوسط سال ۲۰۱۸
		سه ماهه اول	سه ماهه دوم	سه ماهه سوم	سه ماهه چهارم	
ایران	۴۰/۶	۵۱/۵	۴۷/۷	۴۹/۲	۵۹/۴	۶۴/۱
سبید نفتی اوپک (۱)	۴۰/۸	۵۲/۰	۴۸/۶	۵۰/۰	۵۹/۴	۶۴/۷
انگلیس	۴۳/۸	۵۳/۷	۴۹/۸	۵۲/۱	۶۱/۴	۶۶/۷
آمریکا	۴۳/۳	۵۱/۸	۴۸/۳	۴۸/۱	۵۵/۴	۶۲/۹

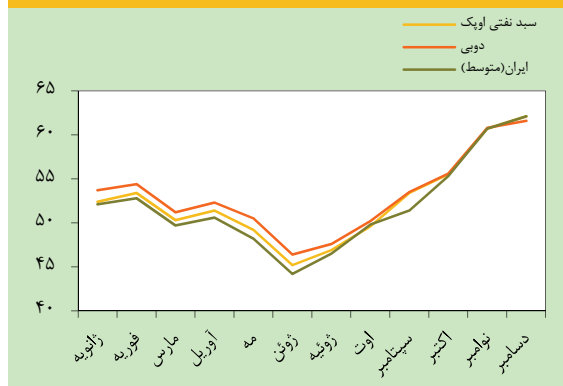
ماخذ: بولتن ماهانه اوپک، آوریل ۲۰۱۸

۱- شامل ۱۲ نوع نفت خام به شرح سبک عربستان، سبک بصره (عراق)، مری ونزوئلا، سبک بونی نیجریه، اس سیدر لیبی، سنگین ایران، صادراتی کویت، مارین قطر، موربان امارات متحده عربی، مخلوط صحاران الجزایر، اورینت اکوادور و گراسول آنگولا می‌باشد.

۴-۱-۵- ذخایر اثبات شده گاز طبیعی

در پایان سال ۲۰۱۷، ذخایر اثبات شده گاز طبیعی جهان ۱۹۳/۵ هزار میلیارد متر مکعب بود که نسبت به پایان سال ۲۰۱۶ حدود ۰/۲ درصد افزایش داشت. ذخایر اثبات شده کشورهای غیر اوپک ۹۸/۹ هزار میلیارد متر مکعب بود که ۱۷/۸ هزار میلیارد متر مکعب آن به کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه اختصاص داشت. در پایان این سال، کشورهای عضو اوپک ۹۴/۶ هزار میلیارد متر مکعب (۴۸/۹ درصد) و ایران ۳۳/۲ هزار میلیارد متر مکعب (۱۷/۲ درصد) از ذخایر اثبات شده گاز طبیعی جهان را در اختیار داشتند.

نمودار ۴-۲- متوسط قیمت‌های تک‌محموله‌ای برخی از انواع نفت خام طی سال ۲۰۱۷ (بشکه - دلار)

جدول ۴-۷- ذخایر اثبات شده گاز طبیعی جهان

(هزار میلیارد متر مکعب)

کشور/گروه	پایان سال		درصد تغییر		سهام (درصد)	
	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۷
غیر اوپک	۹۷/۱	۹۸/۵	۱/۴	۰/۴	۵۱/۰	۵۱/۱
کشورهای عضو OECD	۱۷/۶	۱۷/۷	۰/۶	۰/۶	۹/۲	۹/۲
اوپک	۹۴/۴	۹۴/۶	۰/۲	۰/۰	۴۸/۹	۴۸/۹
ایران	۳۳/۰	۳۳/۲	۰/۶	۰/۰	۱۷/۲	۱۷/۲
جهان	۱۹۱/۵	۱۹۳/۱	۰/۸	۰/۲	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۸

رسید. کشورهای غیر اوپک با تولید ۲۸۹۳/۷ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی (۷۸/۶ درصد) و کشورهای عضو اوپک با تولید ۷۸۶/۷ میلیارد متر مکعب، بقیه (۲۱/۴ درصد) تولید گاز طبیعی جهان را به خود اختصاص دادند. ایران نیز با تولید ۲۲۳/۹ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی دارای سهمی معادل ۶/۱ درصد بود.

۴-۱-۶- تولید گاز طبیعی^(۱)

در سال ۲۰۱۷، تولید گاز طبیعی جهان با ۳/۷ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۶ به ۳۶۸۰/۴ میلیارد متر مکعب

۱- تولید مورد اشاره در این بخش، تولید تجاری بوده و مقادیر گاز تولید شده مصرفی را نیز شامل می‌شود.

جدول ۴-۸- تولید گاز طبیعی جهان

(میلیارد متر مکعب)

سهام(درصد)	درصد تغییر		سال		
	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷
غیر اوپک	۷۸/۷	۳/۵	۲۷۹۵/۱	۲۸۹۳/۷	۲۷۹۴/۱
کشورهای عضو OECD	۳۶/۲	۲/۱	۱۲۸۶/۶	۱۳۱۳/۶	۱۲۷۱/۱
اوپک	۲۱/۳	۴/۲	۷۵۴/۷	۷۸۶/۷	۷۲۵/۳
ایران	۵/۷	۱۰/۲	۲۰۳/۲	۲۲۳/۹	۱۹۱/۴
جهان	۱۰۰/۰	۳/۷	۳۵۴۹/۸	۳۶۸۰/۴	۳۵۱۹/۴

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۸

۴-۱-۷- مصرف گاز طبیعی

کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه با ۱/۱ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۶ به ۱۶۷۷/۶ میلیارد متر مکعب رسید که ۴۵/۷ درصد از مصرف جهان را تشکیل می‌دهد.

در سال ۲۰۱۷، مصرف گاز طبیعی در جهان به ۳۶۷۰/۴ میلیارد متر مکعب رسید که نسبت به سال ۲۰۱۶ به میزان ۲/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این سال مصرف

جدول ۴-۹- مصرف گاز طبیعی در جهان

(میلیارد متر مکعب)

سهام(درصد)	درصد تغییر		سال		
	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷
غیر اوپک	۸۵/۱	۲/۳	۲۹۶۵/۳	۳۰۴۳/۴	۳۱۱۳/۷
کشورهای عضو OECD	۴۶/۴	۱/۱	۱۶۰۱/۴	۱۶۶۰/۰	۱۶۷۷/۶
اوپک	۱۴/۹	۴/۹	۵۰۸/۹	۵۳۰/۸	۵۵۶/۷
ایران(۱)	۵/۶	۶/۵	۱۹۱/۹	۲۰۱/۴	۲۱۴/۴
جهان	۱۰۰/۰	۲/۷	۳۴۷۴/۲	۳۵۷۴/۲	۳۶۷۰/۴

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۸

۱- اختلاف بین تولید و مصرف گاز طبیعی عمدتاً مربوط به صادرات و واردات گاز می‌باشد.

بود. سایر انرژی‌های اولیه به میزان بسیار محدود مورد استفاده قرار می‌گیرند و کمترین میزان مصرف در میان انواع انرژی‌های اولیه مربوط به انرژی هسته‌ای و انرژی‌های تجدیدپذیر است. اعضای خاورمیانه‌ای این سازمان (شامل عربستان سعودی، ایران، عراق، کویت، امارات متحده عربی و قطر) با ۷۹۵/۱ میلیون تن معادل نفت خام، مصرف بیشتری را نسبت به سایر اعضا (ونزوئلا، اکوادور و الجزایر) داشتند. ایران با ۲۷۵/۴ میلیون تن معادل نفت خام بیشترین میزان مصرف و عربستان سعودی با ۲۶۸/۳ میلیون تن معادل نفت خام، دومین رتبه را در بین کشورهای اوپک داشتند.

مصرف کشورهای غیر اوپک و کشورهای عضو اوپک به ترتیب به ۳۱۱۳/۷ و ۵۵۶/۷ میلیارد متر مکعب رسید. در این سال مصرف گاز طبیعی ایران ۲۱۴/۴ میلیارد متر مکعب بود.

۴-۲- اوپک

۴-۲-۱- مصرف انرژی‌های اولیه

مصرف انرژی‌های اولیه در کشورهای عضو اوپک از ۹۱۱/۹ میلیون تن معادل نفت خام در سال ۲۰۱۶ به ۹۳۸/۹ میلیون تن معادل نفت خام در سال ۲۰۱۷ رسید. انرژی‌های اولیه مصرفی کشورهای عضو اوپک عمدتاً شامل نفت خام و گاز طبیعی

جدول ۴-۱۰- مصرف انرژی‌های اولیه اوپک در سال ۲۰۱۷(۱)

(میلیون تن معادل نفت خام)

جمع کل	انرژی‌های تجدیدپذیر	برق آبی	انرژی هسته‌ای	زغال سنگ	گاز طبیعی	نفت خام	اعضای خاورمیانه
۷۹۵/۱	۰/۴	۴/۳	۱/۶	۲/۷	۴۱۲/۴	۳۷۳/۸	عربستان سعودی
۲۶۸/۳	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۱	۹۵/۹	۱۷۲/۴	ایران
۲۷۵/۴	۰/۱	۳/۷	۱/۶	۰/۹	۱۸۴/۴	۸۴/۶	عراق
۴۹/۲	۰/۰	۰/۵	۰/۰	۰/۰	۱۰/۳	۳۸/۵	کویت
۳۹/۳	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۲	۱۹/۰	۲۰/۰	امارات متحده عربی
۱۰۸/۷	۰/۱	۰/۰	۰/۰	۱/۶	۶۲/۱	۴۵/۰	قطر
۵۴/۱	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۴۰/۸	۱۳/۳	سایر اعضا
۱۴۳/۸	۰/۲	۲۱/۹	۰/۰	۰/۳	۶۶/۳	۵۵/۰	اوپک
۹۳۸/۹	۰/۶	۲۶/۱	۱/۶	۳/۱	۴۷۸/۷	۴۲۸/۸	

۱- نیجریه، لیبی و آنگولا را شامل نمی‌شود.

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۸

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۶

با ۳۰۳/۲ میلیارد بشکه و پس از آن به عربستان سعودی با ۲۶۶/۲ میلیارد بشکه تعلق داشت. ایران از لحاظ ذخایر نفتی با ۱۵۷/۲ میلیارد بشکه، رتبه سوم را در بین کشورهای عضو اوپک داشت.

۴-۲-۲- ذخایر نفت خام

در پایان سال ۲۰۱۷، ذخایر نفت خام اوپک به ۱۲۱۸/۸ میلیارد بشکه رسید که نسبت به پایان سال ۲۰۱۶ معادل ۰/۱ درصد افزایش یافت. در بین اعضای اوپک، بیشترین ذخایر به ونزوئلا

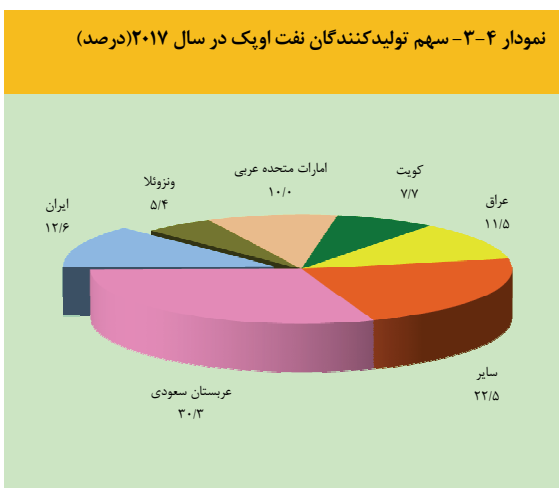
جدول ۴-۱۱- ذخایر اثبات شده نفت خام اوپک

(میلیارد بشکه)

سهم (درصد)	درصد تغییر		پایان سال		
	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷
۶۵/۴	۶۵/۴	۰/۰	۷۹۱/۹	۷۹۶/۷	۷۹۶/۷
۲۱/۸	۲۱/۹	۰/۰	۲۶۶/۵	۲۶۶/۲	۲۶۶/۲
۱۲/۹	۱۲/۹	۰/۰	۱۵۸/۴	۱۵۷/۲	۱۵۷/۲
۱۲/۲	۱۲/۲	۰/۰	۱۴۲/۵	۱۴۸/۸	۱۴۸/۸
۸/۳	۸/۳	۰/۰	۱۰۱/۵	۱۰۱/۵	۱۰۱/۵
۸/۰	۸/۰	۰/۰	۹۷/۸	۹۷/۸	۹۷/۸
۲/۱	۲/۱	۰/۰	۲۵/۲	۲۵/۲	۲۵/۲
۳۴/۶	۳۴/۶	۰/۳	۴۱۹/۴	۴۲۰/۸	۴۲۲/۲
۲۴/۹	۲۴/۸	۰/۵	۳۰۰/۹	۳۰۱/۸	۳۰۳/۲
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۰/۱	۱۲۱۱/۳	۱۲۱۷/۴	۱۲۱۸/۸

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۸

نمودار ۴-۳- سهم تولیدکنندگان نفت اوپک در سال ۲۰۱۷ (درصد)

۴-۲-۳- تولید نفت

در سال ۲۰۱۷، میانگین تولید نفت اوپک با ۰/۴ درصد کاهش (به میزان ۱۶۵/۳ هزار بشکه در روز) نسبت به سال ۲۰۱۶ به ۳۹/۴ میلیون بشکه در روز رسید. در این سال تولید اعضای خاورمیانه‌ای اوپک با ۰/۸ درصد کاهش (به میزان ۲۳۲/۸ هزار بشکه در روز) به ۳۰/۳ میلیون بشکه در روز و تولید سایر اعضا با ۰/۷ درصد افزایش به ۹/۱ میلیون بشکه در روز رسید. بیشترین میزان تولید اوپک توسط عربستان سعودی با ۱۲/۰ میلیون بشکه در روز و سهمی معادل ۳۰/۳ درصد صورت گرفت.

جدول ۴-۱۲- تولید نفت کشورهای عضو اوپک (۱)

(هزار بشکه در روز)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال		
	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷
۷۶/۹	۷۷/۲	-۰/۸	۲۸۷۳۸/۰	۳۰۵۶۱/۸	۳۰۳۲۹/۰
۳۰/۳	۳۱/۳	-۳/۶	۱۱۹۹۴/۳	۱۲۴۰۱/۸	۱۱۹۵۰/۸
۱۲/۶	۱۱/۶	۸/۲	۳۸۶۱/۸	۴۶۰۲/۴	۴۹۸۱/۷
۱۱/۵	۱۱/۲	۲/۲	۳۹۸۵/۹	۴۴۲۲/۹	۴۵۲۰/۰
۷/۷	۷/۹	-۳/۸	۳۰۶۴/۷	۳۱۴۵/۱	۳۰۲۵/۴
۱۰/۰	۱۰/۲	-۲/۱	۳۸۷۳/۳	۴۰۱۹/۹	۳۹۳۵/۳
۴/۹	۵/۰	-۲/۷	۱۹۵۸/۰	۱۹۶۹/۷	۱۹۱۵/۸
۲۳/۱	۲۲/۸	۰/۷	۹۶۲۳/۶	۹۰۳۹/۳	۹۱۰۶/۸
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۰/۴	۳۸۳۶۱/۶	۳۹۶۰۱/۰	۳۹۴۳۵/۷

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۸

۱- شامل NGL، پلمه سنگ نفتی (shale oil) و شن‌های آغشته به نفت خام (oil sands) نیز می‌باشد.
۲- آمار تولید نفت ایران بیش از واقع برآورد شده است و براساس گزارش وزارت نفت به میزان ۳/۸ میلیون بشکه در روز می‌باشد.

۴-۲-۴- اجلاس اوپک

برقراری ثبات و توازن بازار نفت و حفظ سطح قیمت نفت با لحاظ منافع مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان نفت توافق کردند.

در سال ۲۰۱۷، دو اجلاس (یک‌صد و هفتاد و دوم و یک‌صد و هفتاد و سوم) به ترتیب در ۲۵ مه و ۳۰ نوامبر ۲۰۱۷ در وین تشکیل شد.

۴-۲-۵- مصرف نفت

در سال ۲۰۱۷، میانگین مصرف نفت در کشورهای عضو اوپک^(۳) با ۰/۸ درصد رشد نسبت به سال ۲۰۱۶ به حدود ۹/۵ میلیون بشکه در روز رسید. بیشترین و کمترین میزان مصرف نفت اوپک به ترتیب مربوط به عربستان سعودی با ۳/۹ میلیون بشکه در روز و اکوادور با ۲۳۷/۲ هزار بشکه در روز می‌باشد. مصرف نفت در ایران در سال ۲۰۱۷ حدود ۱/۸ میلیون بشکه در روز گزارش شد که ۱۹/۱ درصد از کل مصرف اوپک را تشکیل می‌دهد^(۳).

در اجلاس یک‌صد و هفتاد و دوم درخواست عضویت گزینه استوایی^(۱) در اوپک بررسی و تایید شد. همچنین، در این اجلاس و اجلاس یک‌صد و هفتاد و سوم بر تداوم پایبندی به تعهد کشورها مبنی بر تعدیل تولید که از اجلاس یک‌صد و هفتاد و یکم (۳۰ نوامبر ۲۰۱۶) بین تولیدکنندگان اوپک و غیر اوپکی نفت آغاز شده بود، توافق شد. بر این اساس، کشورهای تولیدکننده نفت (اوپک و غیر اوپک) با تمرکز بر تعدیل تولید بر

جدول ۴-۱۳- مصرف نفت کشورهای عضو اوپک(۱)

(هزار بشکه در روز)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۵		
۸۷/۸	۸۷/۳	۱/۴	۲/۱	۸۳۳۴/۲	۸۲۱۷/۵	۸۰۴۹/۸	اعضای خاورمیانه
۴۱/۳	۴۱/۹	-۰/۵	۱/۶	۳۹۱۷/۵	۳۹۳۸/۶	۳۸۷۵/۳	عربستان سعودی
۱۹/۱	۱۸/۳	۵/۴	-۲/۵	۱۸۱۵/۶	۱۷۲۲/۴	۱۷۶۶/۱	ایران(۲)
۸/۳	۸/۱	۴/۴	۱۰/۳	۷۹۱/۱	۷۵۸/۰	۶۸۷/۰	عراق
۴/۷	۴/۸	-۰/۸	-۰/۸	۴۴۹/۴	۴۵۲/۸	۴۵۶/۵	کویت
۱۰/۶	۱۰/۷	۰/۴	۵/۶	۱۰۰۷/۰	۱۰۰۲/۶	۹۴۹/۰	امارات متحده عربی
۳/۷	۳/۶	۳/۱	۸/۶	۳۵۳/۶	۳۴۳/۱	۳۱۵/۹	قطر
۱۲/۲	۱۲/۷	-۳/۲	-۹/۴	۱۱۵۲/۹	۱۱۹۰/۴	۱۳۱۳/۳	سایر اعضا
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۰/۸	۰/۵	۹۴۸۷/۱	۹۴۰۸/۰	۹۳۶۳/۱	اوپک(۳)

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۸

۱- شامل تقاضای داخلی نفت خام، سوخت‌های هوایی و دریایی، سوخت پالایشگاه‌ها و ضایعات نفتی می‌باشد.

۲- آمار مربوط به ایران بیش از واقع برآورد شده است.

۳- نیجریه، لیبی، آنگولا، گابن و گینه استوایی را شامل نمی‌شود.

۴-۲-۶- ذخایر اثبات شده گاز طبیعی

هزار میلیارد متر مکعب، دارای بیشترین ذخایر اثبات شده گاز طبیعی در بین کشورهای عضو اوپک بودند.

ذخایر اثبات شده گاز طبیعی اوپک در پایان سال ۲۰۱۷

معادل ۹۴/۶ هزار میلیارد متر مکعب بود که نسبت به پایان سال

۲۰۱۶، تغییری نداشت. ایران و قطر به ترتیب با ۳۳/۲ و ۲۴/۹

۲- نیجریه، لیبی، آنگولا، گابن و گینه استوایی را شامل نمی‌شود.
۳- براساس آمار دریافتی از وزارت نفت، مصرف نفت در ایران کمتر از ارقام گزارش شده در نشریه آماری BP می‌باشد.

۱- Equatorial Guinea

جدول ۴-۱۴- ذخایر اثبات شده گاز طبیعی کشورهای عضو اوپک

(هزار میلیارد متر مکعب)

	سهم (درصد)		درصد تغییر		پایان سال		
	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵
اعضای خاورمیانه	۸۱/۷	۸۱/۷	۰/۱	۰/۱	۷۷/۲	۷۷/۲	۷۷/۲
عربستان سعودی	۸/۵	۸/۵	۰/۰	۰/۵	۸/۰	۸/۰	۸/۰
ایران	۳۵/۱	۳۵/۱	۰/۰	۰/۶	۳۳/۲	۳۳/۲	۳۳/۰
عراق	۳/۷	۳/۷	۰/۰	۰/۰	۳/۵	۳/۵	۳/۵
کویت	۱/۸	۱/۸	۰/۰	۰/۰	۱/۷	۱/۷	۱/۷
امارات متحده عربی	۶/۲	۶/۲	۰/۰	۰/۰	۵/۹	۵/۹	۵/۹
قطر	۲۶/۳	۲۶/۳	۰/۰	-۰/۸	۲۴/۹	۲۴/۹	۲۵/۱
سایر اعضا	۱۸/۳	۱۸/۳	۰/۰	۰/۸	۱۷/۳	۱۷/۳	۱۷/۲
اوپک (۱)	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۰/۰	۰/۲	۹۴/۶	۹۴/۶	۹۴/۴

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۸.
۱- آنگولا، اکوادور، گابن و گینه استوایی را شامل نمی‌شود.

۴-۲-۷- تولید گاز طبیعی^(۱)

میلیارد متر مکعب بود که ۲۸/۵ درصد از کل تولید اوپک را به خود اختصاص می‌داد. قطر نیز با تولید ۱۷۵/۷ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی و اختصاص ۲۲/۳ درصد از کل تولید اوپک، در مقام دوم قرار داشت.

در سال ۲۰۱۷، تولید گاز طبیعی اوپک با رشدی معادل ۴/۲ درصد نسبت به سال ۲۰۱۶ به ۷۸۶/۷ میلیارد متر مکعب رسید. بیشترین تولید گاز طبیعی اوپک مربوط به ایران با ۲۲۳/۹

جدول ۴-۱۵- تولید گاز طبیعی کشورهای عضو اوپک

(میلیارد متر مکعب)

	سهم (درصد)		درصد تغییر		سال		
	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵
اعضای خاورمیانه	۷۶/۲	۷۵/۷	۴/۹	۴/۳	۵۹۹/۳	۵۷۱/۴	۵۴۷/۹
عربستان سعودی	۱۴/۲	۱۴/۰	۵/۸	۶/۲	۱۱۱/۴	۱۰۵/۳	۹۹/۲
ایران	۲۸/۵	۲۶/۹	۱۰/۲	۶/۲	۲۲۳/۹	۲۰۳/۲	۱۹۱/۴
عراق	۱/۳	۱/۳	۵/۱	۳۵/۶	۱۰/۴	۹/۹	۷/۳
کویت	۲/۲	۲/۲	۵/۹	۲/۰	۱۷/۴	۱۶/۴	۱۶/۱
امارات متحده عربی	۷/۷	۷/۹	۱/۴	۱/۵	۶۰/۴	۵۹/۶	۵۸/۷
قطر	۲۲/۳	۲۳/۵	-۰/۷	۱/۰	۱۷۵/۷	۱۷۷/۰	۱۷۵/۲
سایر اعضا	۲۳/۸	۲۴/۳	۲/۲	۳/۳	۱۸۷/۴	۱۸۳/۳	۱۷۷/۴
اوپک (۱)	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۴/۲	۴/۱	۷۸۶/۷	۷۵۴/۷	۷۲۵/۳

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۸.
۱- آنگولا، اکوادور، گابن و گینه استوایی را شامل نمی‌شود.

۴-۲-۸- مصرف گاز طبیعی

مزبور حدود ۴۷۹/۶ میلیارد متر مکعب (معادل ۸۶/۲ درصد از مصرف کل اعضا) بود که نسبت به سال قبل از آن به میزان ۵/۸ درصد افزایش داشت.

در این سال مصرف گاز طبیعی اوپک با ۴/۹ درصد رشد نسبت به سال ۲۰۱۶ به ۵۵۶/۷ میلیارد متر مکعب رسید. مصرف گاز طبیعی اعضای خاورمیانه‌ای اوپک در سال

۱- تولید مورد اشاره در این بخش، تولید تجاری بوده و مقادیر گاز تولید شده مصرفی را نیز شامل می‌شود.

جدول ۴-۱۶- مصرف گاز طبیعی کشورهای عضو اوپک (۱)

(میلیارد متر مکعب)

سال	درصد تغییر		سهام (درصد)	
	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۷
اعضای خاورمیانه	۴۳۳/۸	۴۵۳/۲	۴۷۹/۶	۴۷۹/۶
عربستان سعودی	۹۹/۲	۱۰۵/۳	۱۱۱/۴	۱۱۱/۴
ایران	۱۹۱/۹	۲۰۱/۴	۲۱۴/۴	۲۱۴/۴
عراق	۷/۳	۹/۹	۱۲/۰	۱۲/۰
کویت	۲۰/۳	۲۱/۱	۲۲/۲	۲۲/۲
امارات متحده عربی	۷۱/۰	۷۲/۵	۷۲/۲	۷۲/۲
قطر	۴۴/۱	۴۳/۱	۴۷/۴	۴۷/۴
سایر اعضا	۷۵/۱	۷۷/۶	۷۷/۱	۷۷/۱
اوپک	۵۰۸/۹	۵۳۰/۸	۵۵۶/۷	۵۵۶/۷

۱- نیجریه، لیبی، آنگولا، گابن و گینه استوایی را شامل نمی‌شود.

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۸

۴-۳-۱ ایران

۴-۳-۱-۱ نفت خام

در سال ۱۳۹۶، میانگین تولید نفت خام کشور در چارچوب رعایت سهمیه تولید تعیین شده از سوی اوپک با ۲/۳ درصد رشد در مقایسه با سال ۱۳۹۵ به ۳/۸ میلیون بشکه در روز رسید. در این سال متوسط صادرات نفت خام ایران با ۰/۷ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به سطح ۲/۱ میلیون بشکه در روز افزایش یافت؛ اما صادرات فرآورده‌های نفتی با افزایش ۷۵/۰ درصدی به ۲۵۶/۰ هزار بشکه در روز رسید. افزایش صادرات نفت کوره، نفت‌گاز و گاز مایع عامل اصلی افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی در این سال بود. در سال مورد بررسی، میانگین تقریبی بهای تک‌محموله‌ای هر بشکه نفت خام صادراتی کشور با ۱۹/۸ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۵ به ۵۵/۱ دلار رسید.

در سال ۱۳۹۶، مصرف داخلی فرآورده‌های نفتی با ۰/۲ درصد افزایش در مقایسه با سال قبل از آن به ۱۵۰۵/۸ هزار بشکه در روز رسید. در سال مورد بررسی، مصرف بنزین و نفت‌گاز به ترتیب با ۵۹۱/۳ و ۵۰۱/۵ هزار بشکه در روز و سهمی معادل ۳۹/۳ و ۳۳/۳ درصد، بیشترین میزان مصرف از کل فرآورده‌های نفتی کشور را به خود اختصاص داد.

۴-۳-۲ گاز طبیعی

با توسعه گازرسانی به مناطق شهری و روستایی کشور در سال ۱۳۹۶، مصرف داخلی گاز طبیعی به ۲۰۱/۹ میلیارد متر مکعب رسید که نسبت به سال گذشته ۴/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. در سال مورد بررسی، سهم مصرف بخش خانگی، تجاری و صنعتی ۴۸/۲ درصد، نیروگاه‌ها ۳۳/۵ درصد و صنایع عمده ۱۸/۳ درصد بود.

۴-۳-۲ برق

در سال ۱۳۹۶، تولید برق کشور با ۶/۵ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۵ به ۳۰۸/۰ میلیارد کیلو وات ساعت رسید. از کل برق تولید شده در کشور معادل ۱۶۶/۱ میلیارد کیلو وات ساعت (۵۳/۹ درصد) به نیروگاه‌های بخش خصوصی، ۱۳۳/۹ میلیارد کیلو وات ساعت (۴۳/۵ درصد) به نیروگاه‌های تحت مدیریت وزارت نیرو و معادل ۷/۹ میلیارد کیلو وات ساعت (۲/۶ درصد) به صنایع بزرگ اختصاص داشت.

در سال مورد بررسی، نیروگاه‌های چرخه ترکیبی بخش خصوصی و نیروگاه‌های بخاری وزارت نیرو به ترتیب با تولید ۸۹/۵ و ۶۳/۱ میلیارد کیلو وات ساعت به لحاظ میزان تولید جایگاه اول و دوم در میان انواع نیروگاه‌های تولید برق کشور را به خود اختصاص دادند. در سال ۱۳۹۶، تولید برق توسط نیروگاه‌های تحت مدیریت وزارت نیرو معادل ۴/۴ درصد افزایش یافت. در میان انواع نیروگاه‌های تحت مدیریت وزارت نیرو، بیشترین تغییر معادل ۱۱/۲ درصد افزایش مربوط به تولید نیروگاه‌های چرخه ترکیبی بود.

در سال ۱۳۹۶، مصرف برق با ۷/۴ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۵ به ۲۵۵/۰ میلیارد کیلو وات ساعت رسید. در این سال بیشترین نرخ رشد مصرف برق معادل ۸/۷ درصد به بخش کشاورزی اختصاص داشت. در سال ۱۳۹۶، رشد مصرف برق کشور به تفکیک بخش‌های صنعتی، روشنایی معابر، خانگی، عمومی و تجاری به ترتیب معادل ۸/۵، ۶/۷، ۶/۴، ۶/۲ و ۶/۰ درصد بود. بخش‌های صنعتی و خانگی به ترتیب با اختصاص سهم ۳۳/۰ و ۳۲/۷ درصدی، بالاترین سهم از کل مصرف برق را به خود اختصاص دادند.